

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PIETRUSZKA

il. Marcelina Jarnuszkiewicz

W niektórych regionach Polski forma PIETRUSZKA jest używana jako zdrobnienie imienia PIOTR. To wcale nie przypadek, nie jest to też żart językowy, bo PIOTR i PIETRUSZKA mają wspólne korzenie (jakkolwiek to brzmi). W górzystej Italii dzika PIETRUSZKA rośla na skałach – tam nie miała tak dużej konkurencji silniejszych roślin. Ceniono jej właściwości lecznicze (o których dziś niemal zapomniano) i dlatego wyprawiano się po nią i ją zbierano, a ze względu na miejsce występowania nazywano petroselinum – „skalnym selerem”. Łacińskie imię Petrus (którego polskim odpowiednikiem jest Piotr) oraz nazwa petroselinum zawierają ten sam element znaczeniowy: petra, petrae to po łacinie ‘skała’. Łacińskie petroselinum, zapożyczone do innych języków albo zachowało w miarę nienaruszoną postać (np. niemieckie Petersilie, hiszpańskie petroselinum), albo zostało przetłumaczone. Polska forma PIETRUSZKA to – jak barwnie a złośliwie wyklada Andrzej Bańkowski – „wersja dialektalna małopolska, gwałtem przez mędrków krakowskich wprowadzona do podręczników szkolnych”. Starszą formą była PIOTRUSZKA (zapisywana też jako PIOTRUŻKA), stanowiąca zdrobnienie formy PIOTRUŻELE lub PIOTRUŻELA, utworzonej na wzór staroczeskiego petružěľ „piotrowe ziele” (zamiast „skalny seler”, a więc już z międzykulturową interpretacją).